budowniczy

Rocznik X. **zeszyt 1-2 1937**

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE

JÓZEF RASZKA

PLAC TEATRALNY L. 2.

TEL. 10-46.

WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY BUDOWLANE NAD i PODZIEMNE oraz ŻELBETONOWE.

Rok założenia 1920.

KONCESJONOWANE ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE

„MAGNET"

LWÓW, UL. LEGIONÓW 25.

Stanisław Henryk Hüss

Telefon Nr. . . . . . .

WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES ELEKTROTECHNIKI WCHODZĄCE.

SOLOMIT

lekka płyta budowlano - izolacyjna, o jedynych w swoim rodzaju wartościach technicznych.
Stosuje się jako stropy, ściany etc. lub do izolacji cieplnej i dźwiękowej tychże, we wszelkich dziedzinach budownictwa. SOLOMIT zapewnia idealne warunki izolacyjne i higjeniczne.

Informacje: SOLOMIT, Katowice Mickiewicza 36. Tel. 302-08.

FABRYKA PARKIETÓW
i PŁYT KLEJONYCH
TARTAK „ALFA"

L. THORN i S-ka

WERBA — WOŁYŃ

Biura:

LWÓW, UL. PIEKARSKA 3

Telefon 106-72

Telefon fabryki: Werba 8.

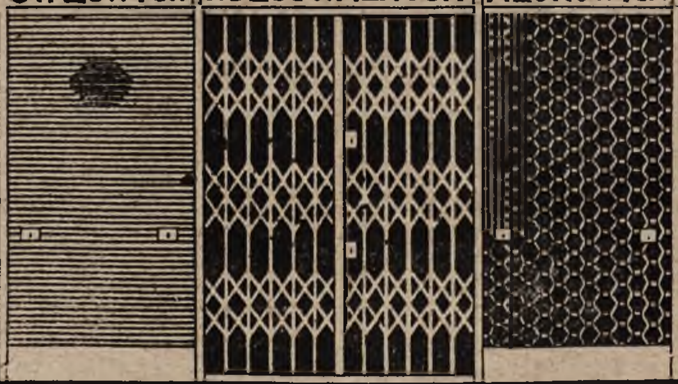
WYTWÓRNIA

M. FISCHER

LWÓW, SZPITALNA 38

TEL. 57-10

ŻALUZJI STALOWYCH | KRAT ROZSUWALNYCH | ŻALUZJI AŻUROWYCH

WYKONUJE WSZELKIE ROBOTY ŻELAZNE JAK KONSTRUKCYJNE

SPECJALNY DZIAŁ WYROBU ŻALUZJI SKLEPOWYCH z BLACH

WSZELKIE REPERACJE PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

ROCZNIK X 1937 ZESZYT 1—2

BUDOWNICZY

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ SAMODZIELNYCH BUDOWNICZYCH I KIEROWNIKÓW BUDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z. z.

Adres Wydawnictwa: **Katowice, Pocztowa 16. Tel. 342-65**

Cena egzemplarza 1 zł.
Abon. półrocznie 6 zł.
„ rocznie 10 zł.

Redakcja i Administracja: **Lwów, Sykstuska 38. Tel. 205-43**

ODDZIAŁY BUDOWNICZEGO

WARSZAWA — Stowarzyszenie Budowniczych, pl. Napoleona Nr 6.

SOSNOWIEC — Związek Kierowników Budowy Zagłębia Dąbrowskiego ul. Piłsudskiego 16, Tel. 6-01.

STAROGARD — Stowarzyszenie Samodzielnych Budowniczych i Kierowników Budowy, ul. Gimnazjalna 14, tel. 1-02.

KRAKÓW — Związek Budowniczych i Kierowników Budowy, ul. Straszewskiego 28, tel. 100-15.

PRZEMYŚL —Stowarzyszenie Uprawnionych Kierowników Budowy, ul. Szopena 3.

BYDGOSZCZ — Stowarzyszenie Samodzielnych Polskich Budowniczych i Kierowników Budowy, ul. Kozietulskiego 8, tel. 1-39.

LWÓW — Związek Zawodowy Architektów i Budowniczych, **ul. Ossolińskich 11.**

STANISŁAWÓW — Stowarzyszenie Samoistnych Kierowników Budowy, ul. Szydłowskiego.

KATOWICE — Związek Stowarzyszeń Samodzielnych Budowniczych i Kier. Budowy Rzeczp. Polskiej Z. Z. ul. Pocztowa 16.

KATOWICE — Stowarzyszenie Samodzielnych Polskich Budowniczych i Kierowników Budowy ul. Pocztowa 16, tel. 342-65

KATOWICE—Związek Pracodawców Przemysłu Budowlanego ul. Dworcowa 11, tel. 343-03.

Architektura — malarstwo — rzeźba

Sztuka nowoczesna — a w szczególności stosunek wzajemny malarstwa i rzeźby do nowoczesnej architektury były tematem ostatniego corocznego kongresu król. Akademii włoskiej im. Volty. — Kongres odbył się pod przewodnictwem najsłynniejszego dziś włoskiego architekta Piacentiniego i stał też pod znakiem architektury nowoczesnej, która była głównym tematem obrad. Reprezentowane były na kongresie liczne państwa europejskie i półn. Ameryki. Najliczniej reprezentowane były oprócz Włoch, — Francja i Niemcy. Polskę reprezentował p. Wacław Husarski.

Po omówieniu wzajemnego stosunku tych trzech sztuk w przestrzeni czasu stwierdzono, że do wieku dziewiętnastego sztuki te szły zawsze organicznie ze sobą związane. Dlatego też zawsze na czasy wielkiego rozwoju architektury — przypadały czasy rozkwitu rzeźby i malarstwa. Były one z nielicznymi wyjątkami uzupełnieniem architektury — do niej dokomponywane. Z czasem ten ścisły związek zaczyna się zatracać — malarstwo i rzeźba stara się jako samoistna sztuka wyswobodzić, usamodzielnić. Uskuteczniono to w zupełności w wieku dwudziestym. — Hasła sztuka dla sztuki głoszone wyzwoliły i wyswobodziły rzeźbę, malarstwo z pod wpływu na nie architektury, która ze swej strony głosząc zasady ścisłego funkcjonalizmu, wyklucza współudział rzeźby i malarstwa, jako rzeczy czysto dekoracyjnych — a więc z czystą architekturą funkcjonalną — nic wspólnego nie mających.

Hasła te, głoszone przez obie strony, nie wyszły na dobre ani rzeźbie ani malarstwu i odbiły się na nich bardzo niekorzystnie. Brak łączności rzeźby i malarstwa —

12402

z architekturą, zmniejszył znacznie zapotrzebowanie, — to dało się tym sztukom odczuć pod względem materialnym — a więmy, jak to na nie wpływa.

Malarstwo i rzeźba przechodzą ciężki kryzys. Ale i architektura, która w swej suchej rzeczowości — pozbawiona uzupełnienia dekoracyjnego rzeźbą i malarstwem, wyczerpuje się, niejako zaczyna się w swej nagości wypaczać — i nużyć. Epoka nasza odczuwająca potrzebę ładu, żyjąca pod wpływem auta — aeroplanu a więc konstrukcji — szuka tejże w swem codziennem życiu i otoczeniu.

Architektura dzisiejsza dostosowała się do tego ducha czasu względnie jest jego wynikiem — emanacją — i dlatego jest też przez społeczeństwo dobrze zrozumianą i odczuwaną. Wprowadzenie malarstwa do architektury byłoby dla malarstwa tym prądem odżywczym, który by pozwolił mu wyjść ze stanu dzisiejszej dezorjentacji — i byłoby również korzystnem dla dzisiejszej może zbyt suchej architektury, której grozi niebezpieczeństwo popadnięcia w monotonię suchych form funkcjonalnych.

Społeczeństwo dzisiejsze zajmuje się architekturą — bo ją odczuwa. — Malarstwo i rzeźba nie dostosowałaby się jeszcze do tej potrzeby i umysłowości ogółu konstrukcyjnego połączenia, względnie włączenia się i podporządkowania malarstwa — architekturze.

Rzeźba wcześniej to odczuła, stała się więcej jasną, konstruktywną, — jest też z tego powodu więcej zrozumiałą — i wkracza pomału w swoje dawne miejsce w architekturze. Samo życie więc wyznacza rzeźbie i malarstwu miejsce w ramach architektury i tylko w łączności z nią mogą te sztuki dojść do swej dawnej świetności.

Przedstawiciele rzeźby i malarstwa na kongresie wypowiedzieli się też za tym.

Malarstwu nowoczesnemu zarzucono brak podstawy duchowej, brak idei ogólnych mogących przez malarstwo zastosowane w architekturze — przemówić do ogółu, — brak monumentalności. Może ono odżyć tylko w łączności z architekturą, której krańcowa funkcjonalność tak zaciążyła na jej formach, że zaczyna zatracać charakter — staje się międzynarodową, suchą. Architektura czuje potrzebę wprowadzenia w swe dziś zbyt suche formy konstrukcyjne, rzeczowe — trochę więcej uczucia.

Prawie jedynym, lecz za to gorącym przeciwnikiem wprowadzenia dekoracyj do architektury był Le Corbusier. Stoi on niewzruszenie na stanowisku, że architektura winna się posługiwać wyłącznie formami organicznie z potrzeb jej wypływających i z nią funkcjonalnie złączonych — odrzucając wszelką dekorację, jako estetycznie szkodliwą, a konstrukcji obcą. — Stanowisko tego słynnego architekta nie podzielali w przeważającej ilości delegaci architektury. W efekcie wynika i widoczną jest z dyskusji dążność do złączenia w przyszłości z powrotem tych trzech elementów sztuki, jaką jest architektura, rzeźba, malarstwo i wnet spotkamy się znowu w architekturze z płaszczyznami pokrytymi polichromią — i rzeźbami — a dekoratorzy wnętrz nie będą się musieli silić zapełnianiem pustych płaszczyzn lustrami pomalowanymi — jak to ostatnio praktykowano.

CZŁONKOWIE ZRZESZEŃ POWOŁUJĄ SIĘ PRZY ZAMÓWIENIACH NA OGŁOSZENIA W „BUDOWNICZYM“ !

NIECH KAŻDY CZŁONEK STOWARZYSZENIA MA ZA SWÓJ OBOWIĄZEK ZJEDNAĆ TYLKO JEDNEGO NOWEGO CZŁONKA DLA ZWIĄZKU !

Wyrok sądowy

w sprawie używania tytułu „architekt budowniczy"

Z Izby Budowniczych w Krakowie otrzymaliśmy poniżej zapodane pismo:

Starostwo Grodzkie w Krakowie ukarało jednego z członków tut. Związku Budowniczych grzywną za „bezprawne przywłaszczenie sobie tytułu architekt". Kolega ów wniósł od wymierzonej grzywny odwołanie do tut. Sądu Okręgowego. Na rozprawie, która odbyła się w styczniu br. Sąd Okręgowy po wysłuchaniu wyjaśnienia, że tytułu architekt używa interesowany łącznie ze słowem budowniczy na oznaczenie zawodu, a następnie po odczytaniu opinii urzędowej zasięgniętej w Dyrekcji Szkoły Przemysłowej w Krakowie, opinii Ministerstwa Oświaty, Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Depart. Budown., Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, oraz Izby Przemysłowo - Handlowej w Krakowie, **wydał do sygn. III. Kad. 633/36 prawomocny wyrok uniewinniający go od oskarżenia za używanie oznaczenia zawodowego architekt - budowniczy.** Również uniewinniający wyrok w identycznej sprawie uzyskało jeszcze 3-ch dalszych budowniczych krakowskich (sygn. akt. III Kad. 676/36 i III Kad. 1415/36).

Zdaniem prawników, którzy zastępowali przed Sądem sprawy naszych członków wyroki te mają niewątpliwie znaczenie zasadnicze, dla kierunku judykatury sądowej w sprawach analogicznych w związku z oskarżeniami o wykroczenie z art. 26 prawa o wykroczeniach, jakkolwiek — formalnie rzecz biorąc — prejudykatem wiążącym wszystkie Sądy na przyszłość nie są.

Stan robót urbanistycznych budowlanych i rozwój techniki sanitarnej.

Według opinii p. inż. Stawiskiego, dyrektora departamentu budowlanego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wyrażonej Agencji „Iskra", — rozbudowa miast i rozwój sanitarny poczynił w ciągu ostatnich kilku lat olbrzymie postępy. Departament techniczno - budowlany w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych decyduje o kwestii racjonalnego i planowego zabudowania miast, zatwierdzając plany zabudowania. Ustawa względnie nowela do ustawy z r. 1928 wydana w r. 1936 daje podstawę do powołania komisji regionalnych planów zabudowy, które mają zadanie opracowywania planów zabudowania, obejmujących całe regiony t. j. miasta łącznie z okolicami (całe powiaty), biorąc pod uwagę sprawy nietylko natury czysto budowlanej — lecz również natury gospodarczej, strategicznej, sportowej, — turystycznej i t. p.

Szczegółowe plany zabudowania miast i osiedli będą mogły być wykonywane dopiero w ramach tych planów ogółowych. Do pomocy tych komisji utworzone będą w poszczególnych regionach okręgowe biura techniczne. Biura te będą mogły również zajmywać się planami szczegółowymi zabudowy poszczególnych miast lecz na ich koszt.

Takie biura techniczne dla poszczególnych regionów pracują już w Poznaniu na całe województwo poznańskie w Warszawie, dla regionu warszawskiego (9 powiatów), w Krakowie dla regionu Krakowa, Podhala i Beskidu zachodniego, — w Katowicach, dla okręgów — górnośląskiego, dąbrowskiego, w Gdyni dla wybrzeża morskiego z pojezierzem pomorskim, w Łodzi, w Łucku dla Wołynia, w Białymstoku dla okręgu białostockiego i pojezierza augu-

stowsko - suwalskiego, we Lwowie dla regionu Lwowa i okręgu przemysłu naftowego i w Stanisławowie dla huculszczyzny. Dla dalszych regionów tworzy się nowe biura. Niestety daje się bardzo odczuwać brak fachowo wyszkolonych ludzi. Jedyna w Polsce sekcja budowy miast na Politechnice Warszawskiej i wykłady urbanistyki na Politechnice lwowskiej nie mogą tak szybko braku tego usunąć. — Ciężko idzie sprawa wykonywania planów zabudowania poszczególnych miast. Dotychczas mają zatwierdzone plany zabudowy Warszawa od roku 1931, Łódź od roku, Gdynia, Bydgoszcz, Włocławek i około 30 mniejszych miast. Inne miasta mają tylko plany fragmentaryczne — i w przygotowaniu. — Co z planami zabudowania Lwowa, które od tylu lat są ciągle „w robocie?".

Znacznie gorsze, bo wprost opłakane stosunki panują w dziedzinie urządzeń sanitarnych, w doprowadzeniu wody, usuwaniu nieczystości i odpadków. Dokładnej statystyki miast wyposażonej we wszystkie urządzenia sanitarne nie posiadamy (a szkoda, przyp. red.). Wedle posiadanych dat posiadają wodociągi przeszło 12 proc. — kanalizacja 11.80 proc. Na tym polu pracuje się intensywnie i dzięki Funduszowi Pracy — przyniosły ostatnie lata znaczną poprawę. W latach 1933 do 1936 zatwierdzono 40 projektów budowy wodociągów i kanalizacji dla miast i uzdrojowisk, które po większej części są w toku wykonywania, zasilane jak wyżej podano z Funduszu Pracy we wspomnianych 4 latach kwotą przeszło 40 milionów złotych. Na same sporządzanie projektów wodno - kanalizacyjnych przeznaczył Fundusz Pracy w ostatnim roku około 400.000 zł.

Program najbliższych lat w dziale wodno - kanalizacyjnym, wykazuje zapotrzebowanie około 40 milionów zł. rocznie. Kwota ta zaspokoiłaby najważniejsze potrzeby miast pod tym względem.

Departament techniczno - budowlany ma w planie cały szereg prac techniczno - sanitarno - budowlanych, których jednakowoż realizację nie można odrazu przeprowadzić z powodów powyżej przytoczonych. Dotyczy to zagadnienia oczyszczania ścieków, spalania i zużycia odpadków, walki z dymem, walki z grzybem i hałasem i wogóle unormowanie całej polityki inwestycyjno - osiedleńczo - budowlanej.

Kto zdobył nagrody na konkursie urbanistycznego uporządkowania rynku krakowskiego.

Zarząd gminy m. Krakowa rozpisał konkurs na projekt urbanistycznego uporządkowania rynku głównego oraz pl. Szczepańskiego, pl. Mariackiego, oraz Małego Rynku.

Ponieważ żadna z prac nie rozwiązała postawionych zadań w całości, rozdzielono trzy nagrody, na dwie drugie i dwie trzecie.

Nagrodę II w sumie 3.000 zł. otrzymały równorzędne prace oznaczone nr. 4 i 8, zaś prace 5 i 1 otrzymały III nagrodę po 2.000 zł.

Po otwarciu kopert, zawierających nazwiska autorów nagrodzonych prac, okazało się, że autorem pierwszej z pośród nagrodzonych prac (nr. 4) jest architekt Franciszek Mączyński.

Projekt nr. 8 wykonali inż. arch. Zb. Wzorek ze Lwowa, Z. Podgórski, G. Błahuta i T. Kornacki. — Praca nr. 1, która otrzymała trzecią nagrodę, została wykonana przez arch. M. Klimkiewicza i inż. arch. B. Lachowskiego z Warszawy. Autorami projektu nr. 5 są inż. arch. K. Dziewoński i inż. arch. Cz. Gawdzik.

Rozpisanie konkursu, to pierwszy etap realizacji wielkiego planu uporządkowania śródmieścia Krakowa, który ma być wykonany w kilkunastoletnim programie.

O sposobie opracowania planów zabudowania.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 13 października 1936 r.

Na podstawie art. 38 Rozp. Prez. Rzp. z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. Rozp. Prez. Nr. 23, poz. 202) zmienionego ustawą z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. Rozp. Prez. 56, poz. 405), oraz na podstawie art. 2 Rozp. Prez. Rzpl. z dnia 21 maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. Nr. 51, poz. 479 Rozp. Prez. Rzpl.) — zarządzam co następuje.

I. Objaśnienia wstępne:

§ 1. Artykuły powołane rozporządzeniem niniejszym bez bliższego określenia oznaczają artykuły rozporządzenia Prez. Rzplitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. 23, poz. 202) zmienionego ustawą z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. Rozp. Prez. Nr. 56, poz. 405). Paragrafy powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia niniejszego.

II. Przepisy ogólne:

§ 2. Podstawą zabudowania ogólnego, jak i szczególnego ma być program.

§ 3. (1) Program planu zabudowania ogólnego, a także planu zabudowania szczegółowego sporządzonego bez uprzedniego sporządzenia planu zabudowania ogólnego ma zawierać:

a) plan orientacyjny całego obszaru osiedla lub osiedli oraz terenów sąsiednich albo też odpowiedniej części osiedla i terenów do niej przyległych, a w przypadku sporządzenia planu regionalnego (art. 8. ust. 2) — obszaru, którego ma on dotyczyć i terenów przyległych.

b) plan sytuacyjny i wysokościowy całego obszaru osiedla lub osiedli albo odpowiednich części tego obszaru, a w przypadku sporządzenia planu regionalnego — obszaru, którego ma on dotyczyć, nawiązany do stanu istniejącego na sąsiednich terenach;

c) dane o stanie obszaru, o którym mowa w pkt. b);

d) dane o ważniejszych zamierzeniach władz rządowych i samorządowych, dotyczących tego obszaru, jak również o ważniejszych zamierzeniach osób i instytucji prywatnych, o ile zamierzenia takie są znane organom, powołanym do sporządzenia planu zabudowania;

e) szkicowy projekt planu zabudowania tego obszaru.

(2) Program szczegółowego planu zabudowania sporządzonego na podstawie planu ogólnego ma zawierać:

a) plan sytuacyjny i wysokościowy osiedla albo odpowiedniej jego części;
b) dane o stanie obszaru, który ma być objęty planem zabudowania, oraz terenów bezpośrednio przyległych,
c) dane o ważniejszych zamierzeniach wymienionych w ust. (1) pkt d) dotyczących obszaru, o którym mowa wyżej w pkt b);
d) szkicowy projekt planu zabudowania tego obszaru.

(3) Dane, o których mowa wyżej w ust. (1), w pkt a), b), c) i w ust. (2) w pkt. a) i b) mają przedstawiać w miarę możności stan rzeczy współczesny okresowi sporządzania planu zabudowania, a dane, wyszczególnione w ust. (1) pkt. c) i w ust. (2) pkt. b) ponadto — poszczególne etapy dotychczasowego rozwoju odnośnego obszaru pod względem geograficznym, gospodarczym, technicznym i kulturalnym.

§ 4. Na podstawie programu planu zabudowania ustala się jakiego rodzaju plan zabudowania ma być sporządzony — ogólny czy szczegółowy, i określa się ściśle granice obszaru, który ma być planem tym objęty.

§ 5. (1) Plan zabudowania ma zawierać:

a) plan sytuacyjny projektowanego zabudowania całego obszaru osiedla lub osiedli albo też odpowiedniej części tego obszaru, a w przypadku sporządzania planu regionalnego — obszaru odpowiadającego przepisom art. 8 ust. 2;

b) poprzeczne przekroje arterii komunikacyjnych;

c) podłużne przekroje arterii komunikacyjnych.

(2) Do planu zabudowania należy dołączyć:

a) program planu zabudowania, określony wyżej w § 3;

b) opis techniczny, objaśniający i uzasadniający założenia przyjęte w planie zabudowania.

§ 6. W planie zabudowania mogą znaleźć wyraz tylko takie założenia, których realizowanie jest przewidywane w okresie najbliższych 30 lat, a z innych założeń tylko te, których potrzeba ustalenia w planie zabudowania da się niewątpliwie stwierdzić w chwili jego sporządzania.

III. Plan zabudowania ogólny.

A. Części składowe programu.

§ 7. (1) Plan orientacyjny określony w § 3 ust. (1) pkt. a), należy opracować na mapie topograficznej w podziałce 1: 25.000. Plan ten ma przedstawiać: rysy geograficzne terenu (jak: jego rzeźbę, rzeki kanały, jeziora, stawy, błota, torfowiska, piaski, ziemie uprawne, lasy, zagajniki) arterie i inne urządzenia komunikacyjne, obszary zabudowane i inne dane o istniejącym stanie terenu, wreszcie granice obszarów, które ma objąć plan zabudowania, a także granice powiatów i gmin, jeśli znajdują się one na terenie, objętym planem orientacyjnym.

(2) W razie braku mapy topograficznej w podziałce 1:25.000 lub w przypadku sporządzania planu regionalnego plan orientacyjny można wykonać na mapie topograficznej w innej podziałce, jednak nie mniejszej niż 1:100,000.

§ 8. Plan sytuacyjny i wysokościowy przewidziany w § 3 ust. (1) pkt. b), ma być odbitką pierworysu sytuacyjnego i wysokościowego, wykonanego przez organ rządowy lub biuro miernicze organu samorządowego lub też przez mierniczego przysięgłego.

(2) Podziałka tego planu ma wynosić od 1:2,000 do 1:5,000. Wybór podziałki we wskazanych wyżej granicach uzależnia się od ważności zagadnień, które plan zabudowania ma regulować. Wówczas gdy obszar jest niezabudowany lub mało zabudowany, lub gdy sporządza się plan regionalny, plan sytuacyjny i wysokościowy można sporządzić w podziałce od 1:5,000 do 1:10,000.

(3) Dane wysokościowe należy przedstawiać w postaci warstwic, określających wysokość terenu co 0,5 m lub co 1 m — przy nieznacznych pochyleniach i najwyżej co 5 m — przy pochyleniach znacznych. Ponadto na planie należy oznaczyć punkty stałe (repery), istniejące na terenie. Linie warstwic należy tak przedstawiać, by nie zaciemniały rysunku i nie zakrywały linii wskazujących granice nieruchomości, ulic itd.

(4). Plany sytuacyjne i wysokościowe można za zezwoleniem właściwej władzy (art. 33) zastąpić przez plany fotogrametryczne (plany rysunkowe, sporządzone na podstawie zdjęć lotniczych).

(5) W planach sytuacyjnych i wysokościowych, gdy pochylenia terenu nie przekraczają 1 proc. lub gdy plany te sporządza się w podziałce 1:5,000 albo mniejszej, a także w planach fotogrametrycznych warstwice można zastąpić punktami wysokościowymi. Punkty te mają być podane: a) na istniejących głównych arteriach komunikacyjnych,

b) na trasach projektowanych arterii komunikacyjnych, c) w miejscach działu wód i naturalnego ich odpływu, d) w innych ważniejszych miejscach — w taki sposób, aby dostatecznie orientowały w pochyleniach terenu i w odpływie wód.

§ 9. (1) Dane o stanie obszaru, jaki ma być objęty planem zabudowania (§ 3 ust. (1) pkt. c) mają przedstawiać zależnie od istniejących okoliczności:

a) morfologiczne właściwości terenu;
b) dopuszczalne jednostkowe obciążenie gruntu;
c) warunki klimatyczne, a w szczególności kierunki i nasilenie wiatrów oraz stopień nasłonecznienia terenu;
d) stan zwierciadła wód (najmniejszej, normalnej i wielkiej, katastrofalnej), granice obszarów zalewowych oraz poziomu wód gruntowych w najbardziej mokrych porach roku;
e) warunki odpływu wód gruntowych, powierzchniowych, opadów atmosferycznych i wód zużytych;
f) właściwości wód gruntowych, oraz powierzchniowych bieżących i stojących — pod względem fizycznym, chemicznym i bakteriologicznym.
g) przydatność gleby dla uprawy różnego rodzaju roślin lub dla innych celów, rozmieszczenie obszarów uprawy leśnej, rolnej, ogrodniczej itp., a także warunki takiej uprawy;
h) ilość mieszkańców i gęstość zaludnienia na obszarze osiedla lub osiedli i w poszczególnych częściach tego obszaru;
i) rozmieszczenie obszarów budowlano-mieszkaniowych, urządzeń i podkopów górniczych, ważniejszych zakładów przemysłowych i handlowych, cmentarzy, ważniejszych budynków i innych urządzeń użyteczności publicznej, dzielnic i budynków zabytkowych oraz sposób zabudowania poszczególnych obszarów budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi — zwarty, grupowy, luźny, ogniotrwały, nieogniotrwały, ze wskazaniem ilości kondygnacji i gęstości zabudowania, a także wielkość terenów, zajętych przez wymienione wyżej urządzenia, oraz wielkość poszczególnych obszarów mieszkaniowych, zróżnicowanych w zależności od sposobu ich zabudowania i gęstości zaludnienia;
j) rozmieszczenie i wielkość terenów i urządzeń przeznaczonych na cele wypoczynkowe i wychowania fizycznego (parki urządzenia sportowe, place dla zabaw dziecięcych itp);
k) stan własności nieruchomej (Skarbu Państwa, Gminy, fundacyj większej nieruchomości prywatnej);
l) warunki zaopatrywania w wodę do picia i dla celów gospodarczych;
m) warunki zaopatrywania ludności we wszelkiego rodzaju produkty spożywcze, opałowe, budowlane, światło, gaz, siłę popędową, urządzenia telefoniczne;
n) powierzchnie, zajęte przez ważniejsze arterie i inne ważne urządzenia komunikacyjne (lotniska, stacje kolejowe i pozamiejskich linii tramwajowych i autobusowych) środki i warunki komunikacji, stopień największego jej natężenia na najważniejszych głównych arteriach;
o) plany sytuacyjne, regulacji wód płynących, melioracji gruntów, obwałowania rzek, kanalizacji gminnej, wodociągu publicznego, ważniejszych istniejących urządzeń komunikacjnych i innych przeznaczonych do użytku publicznego, o ile takie urządzenia istnieją na obszarze, którego ma dotyczyć plan zabudowania lub na terenach, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie tego obszaru.

(2) Dane powyższe należy przedstawiać dokładnie i jasno na planach o podziałce o ile możności jednakowej i w sposób umożliwiający łatwe zestawienie i porównywanie danych, a także wyciąganie z nich wniosków. Wówczas gdy przedstawienie danych na planach będzie niemożliwe ze względów technicznych, należy to uczynić w postaci opisowej lub tabel statycznych.

§ 10. (1) Dane o ważniejszych zamierzeniach, przewidziane w § 3 ust. (1) pkt d) mają w miarę możności obejmować całokształt zagadnień gospodarczych, technicznych zdrowotnych i kulturalnych, dotyczących przyszłego rozwoju obszaru osiedla lub osiedli albo części tego obszaru, a w przypadku sporządzania planu regionalnego — obszaru, który ma być objęty tym planem.

(2) Gdy ważniejsze zamierzenia inwestycyjne, jak np. dotyczące wodociągu i kanalizacji, są już ujęte w postaci projektów, wówczas należy projekty te dołączyć do danych, o których mowa w niniejszym paragrafie.

(3) Gdy plan zabudowania sporządza się dla uzdrowisk użyteczności publicznej lub miast, wydzielonych z powiatów, a nie ma projektów inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych, należy opracować i przedstawić projekty szkicowe głównych elementów tych inwestycyj w takim zakresie, aby dawały dostateczną podstawę do zorientowania się w zasadniczych możliwościach i w sposobie skanalizowania i zaopatrzenia w wodę obszaru, który ma być objęty planem zabudowania.

§ 11. (1) Szkicowy projekt planu zabudowania, przewidziany w § 3 ust. (1) pkt. e) ma być opracowany na planach sytuacyjnych i wysokościowych w podziałce od 1:5.000 do 1:10,000 lub na planach fotogrametrycznych w tej samej podziałce lub wreszcie na fotoplanach w podziałce od 1:5,000 do 1:10,000 a także metodą opisową i ma przedstawiać w ogólnych zarysach:

a) przypuszczalny rozwój osiedla lub osiedli pod względem terytorialnym, gospodarczym i zaludnienia;
b) granice obszarów, które powinien objąć plan zabudowania;
c) przybliżony podział tych obszarów na części pod względem użytkowania, zgodnie z art. 10 pkt. 1);
d) przybliżony podział na strefy obszarów, przeznaczanych na cele budowlane w myśl zasad art. 10 pkt. 2), ze wskazaniem przewidywanej gęstości zaludnienia;
e) przybliżone okresy, w których założenia przyjęte w szkicowym projekcie planu zabudowania będą zrealizowane;
f) orientacyjne dane co do sposobu sfinansowania realizacji wspomnianych założeń.

(2) W szkicowym projekcie należy uwzględnić ważniejsze zamierzenia, o których mowa w § 3 ust. (1) pkt. d).

B. Części składowe planu zabudowania

§ 12. (1) plan sytuacyjny projektowanego zabudowania, określony w § 5 ust. (1) pkt. a), ma być wykonany w postaci jednego lub większej ilości elaboratów na planie sytuacyjnym i wysokościowym stanu istniejącego (§ 8) i ma regulować w miarę potrzeby kwestie, wyszczególnione w art. 10.

(2) Na planie wymienionym w poprzednim ustępie należy oznaczyć:

a) linie regulacyjne, przewidziane w art. 10 pkt. 1);
b) strefy budowlane, przewidziane w art. 10 pkt. 2), wyrażone graficznie i opisowo, ze wskazaniem dopuszczalnej ilości kondygnacji, wysokości i sposobu zabudowania, (zwartego, grupowego, luźnego, mieszanego ogniotrwałego, nieogniotrwałego) oraz największego dopuszczalnego stosunku powierzchni, jaką wolno zabudować na

działce budowlanej do jej całkowitej powierzchni;

c) projektowaną szerokość arterii komunikacyjnych przewidzianych w planie (odległość między liniami regulacyjnymi ulic i placów);

d) nazwy lub numery arterii komunikacjnych;

e) nawiązanie graficzne lub cyfrowe linii regulacyjnych do punktów stałych, istniejących na terenie i oznaczonych na planie sytuacyjnym (§ 8), a także odległość linii regulacyjnych, odgraniczających obszary, przeznaczone na cele, przewidziane w art. 10 pkt. 1) lit. b, c, d, e, f, g, oraz strefy budowlane od linii regulacyjnych ulic lub od granic nieruchomości;

f) w razie potrzeby — inne istotne szczegóły planu zabudowania.

§ 13. (1) Przewidziane w § 5 ust. (1) pkt. b) poprzeczne przekroje arterii komunikacyjn. projektowanych i tych spośród istniejących, które mają ulec zmianie lub których pokazanie jest niezbędne dla wyjaśnienia założeń, przyjętych w planie, mają przedstawiać w podziałce 1:100 lub 1:200 wszystkie typy projektowanych arterii.

(2) Na poszczególnych przekrojach poprzecznych należy oznaczać w sposób graficzny;

a) przecięcie osi ulicznych i linii regulacyjnych, oraz powierzchni projektowanych nawierzchni jezdni, chodników i innych ważniejszych urządzeń z powierzchnią przekroju, a także projektowane wymiary jezdni, chodników i pasm zieleni ulicznej;

b) istniejące i projektowane zadrzewienie;

c) rozmieszczenie torów kolejowych;

d) przybliżone położenie ważniejszych istniejących, bądź projektowanych przewodów wodociągowych, kanalizacyjnych i innych ważniejszych urządzeń podziemnych i nadziemnych.

(3) Oprócz oznaczenia danych, wyszczególnionych w poprzednim ustępie, na przekrojach należy:

a) opisać rodzaj nawierzchni jezdni i chodników, przewidziany dla poszczególnych typów ulic lub placów;

b) wskazać poziom terenu w miejscach szczególnie charakterystycznych o ile zachodzą duże różnice pomiędzy poziomem projektowanej nawierzchni jezdni i chodników a istniejącym poziomem terenu, lub też gdy tego wymagają inne specjalne warunki miejscowe.

§ 14. (1) Przewidziane w § 5 ustępie (1) pkt. c), podłużne przekroje arterii komunikacyjnych, określonych w poprzednim długości przyjętej dla planu sytuacyjnego § 12) i w podziałce wysokości dziesięciokrotnie większej.

(2) Przekroje opisane w poprzednim ustępie mają przedstawiać rzędne terenu i niwelety nawierzchni w miejscu osi ulicznych, odniesione do poziomu punktu stałego, a także oznaczone w procentach pochyleń tej niwelety.

(3) Za zgodą właściwej władzy (art. 33) można nie przedstawiać podłużnych przekrojów arterii komunikacyjnych, gdy ich pochylenia podłużne wynoszą mniej niż 3 procent.

IV. Szczegółowy plan zabudowania sporządzany dla całego osiedla lub znacznej jego części bez uprzedniego sporządzenia planu ogólnego.

A. Części składowe programu planu zabudowania.

§ 15. Części składowe, wyszczególnione w § 3 ust. (1) pkt. a), c), d) i e) mają odpowiednio czynić zadość przepisom §§ 7, 9, 10 i 11.

§ 16. (1) Plan sytuacyjny i wysokościowy, przewidziany w § 3 (ust. (1) pkt. b) ma być wykonany w podziałce nie mniejszej niż 1:2880, i ma odpowiadać przepisom § 8 ust. (1), (3) i (5).

(2) Jeżeli plan zabudowania — poza uregulowaniem kwestii, wyszczególnionych w art. 10 — ma ustalić jedynie frontowe i tylne linie zabudowania głównych arterii komunikacyjnych (art. 11 pkt. b) i d), wówczas plany sytuacyjne, o których mowa w ust. (1) można wykonywać w podziałce od 1:2880 do 1:5000.

B. Części składowe planu zabudowania.

§ 17. (1) Plan sytuacyjny projektowanego zabudowania, przewidziany w § 5 ust. (1) pkt. a), ma być wykonany w postaci jednego lub większej ilości elaboratów na planie sytuacyjnym i wysokościowym stanu istniejącego (§ 16) i ma regulować w miarę potrzeby kwestie, wyszczególnione w art. 10 i 11.

(2) Na planie, wymienionym w poprzednim ustępie, należy oznaczyć:

a) linie regulacyjne, przewidziane w art. 10 pkt. (1);

b) linie regulacyjne, przewidziane w art. 11 pkt. a);

c) projektowaną szerokość arterii komunikacyjnych, przewidzianych w planie (odległość między liniami regulacyjnymi ulic i placów) oraz ich nazwy lub numery;

d) projektowane osie arterii komunikacyjnych, środki i promienie łuków tych osi, lecz tylko na planie sporządzonym w podziałce nie mniejszej niż 1:2880 (§ 16 ust. 1);

e) nawiązanie graficzne lub cyfrowe linii regulacyjnych do punktów stałych, istniejących na terenie i oznaczonych na planie sytuacyjnym (§ 16), a także odległość linii regulacyjnych, odgraniczających obszary, przeznaczone na cele, przewidziane w art. 10 pkt. 1) lit. b, c, d, e, f, g, oraz na strefy budowlane od linii regulacyjnych ulic lub granic nieruchomości;

f) projektowane linie zabudowania— frontowe i tylne, a także inne linie, określające sposób zabudowania bloków i działek (wewnętrzne linie zabudowania);

g) odległości frontowych linii zabudowania od linii regulacyjnych ulic oraz odległości pomiędzy liniami, określającymi sposób zabudowania (liniami zabudowania frontowymi, tylnymi i wewnętrznymi);

h) strefy budowlane, przewidziane w art. 10 pkt. 2), przedstawione zgodnie z wymaganiami § 12 ust. (2) pkt. b) i w razie potrzeby inne dane, określające sposób zabudowania (art. 11 pkt. d) wyrażone graficznie i opisowo;

i) numerację bloków budowlanych;

k) w razie potrzeby inne istotne szczegóły planu.

§ 18. (1) Poprzeczne przekroje arterii komunikacyjnych, przewidziane w § 5 ust. (1) pkt. b) mają być wykonane w sposób, opisany w § 13, mają przedstawiać przecięcia frontowych linii zabudowania z płaszczyznami przekrojów, wysokość projektowanego zabudowania, ilość kondygnacji, a ponadto — gdy plan zabudowania sporządza się w podziałce nie mniejszej niż 1:2880 (§ 16 ust. 1) — przedstawiać w miarę potrzeby gabaryty (art. 11 pkt. d), określające zarysy brył budynków i ogrodzeń oraz ich poszczególnych części (np. poziomy dolnych i górnych, krawędzie otworów okiennych, odniesione do poziomu stałego lub do poziomu nawierzchni jezdni lub chodnika, kąty nachylenia dachów do płaszczyzny poziomu) i inne dane, dotyczące sposobu zabudowania.

(2) W razie gdy przedstawianie gabarytu na przekrojach arterii komunikacyjnych nasuwa znaczne trudności, można go podać jako osobny rysunek, odnosząc umieszczone na nim dane cyfrowe do poziomu stałego lub do poziomu sąsiadujących części arterii komunikacyjnych.

§ 19. (1) Podłużne przekroje arterii komunikacyjnych przewidziane w § 5 ust. (1) pkt. c), należy wykonywać w sposób opisany w § 14, a ponadto przedstawiać na nich w miarę potrzeby gabaryty w sposób, określony w § 18 ust. (1).

(2) Gabaryty, o których mowa w ustępie poprzednim, wobec niejednolitości podziałek poziomej i pionowej w przekrojach podłużnych i małej skali tych przekrojów, w zasadzie powinny być przedstawiane w postaci oddzielnych rysunków w zestawieniu z odpowiednimi przekrojami podłużnymi arterii.

(3) Za zgodą właściwej władzy (art. 33) można nie przedstawiać podłużnych przekrojów arterii komunikacyjnych, gdy ich pochylenia podłużne wynoszą mniej niż 3% i gdy nie przedstawia się gabarytów (ust. (1) i (2) niniejszego paragrafu).

V. Szczegółowy plan zabudowania, sporządzony bez uprzedniego sporządzenia planu ogólnego, a obejmujący nieznaczną część osiedla.

A. Części składowe programu planu zabudowania.

§ 20. (1) Plan orientacyjny, przewidziany w § 3 ust. (1) pkt. a), ma być wykonany w sposób opisany w § 7.

(2) Na planie orientacyjnym należy oznaczać granice części osiedla, którą ma objąć plan zabudowania, a także granice powiatów i gmin, jeśli znajdują się one na terenie objętym planem orientacyjnym.

§ 21. (1) Plan sytuacyjny i wysokościowy, przewidziany w § 3 ust. (1) pkt. b)ma być wykonany w podziałce nie mniejszej niż 1:1000, i ma czynić zadość przepisom § 8 ust. (1), (3) i (5).

(2) W razie, gdy osiedle posiada dawniej wykonane szczegółowe plany sytuacyjne i wysokościowe w podziałce innej, lecz nie mniejszej niż 1:2880, dopuszczalne jest przedstawianie takich planów.

§ 22. Dane o stanie obszaru, dla którego sporządza się plan zabudowania, przewidziane w § 3 ust. (1) pkt. c) i dane o ważniejszych zamierzeniach, dotyczących tego obszaru, określone w § 3 ust. (1) pkt. d) mają czynić zadość przepisom § 9 i § 10.

§ 23. Szkicowy projekt planu zabudowania, przewidziany w § ust. (1) pkt. e) ma czynić zadość przepisom § 11.

B. Części składowe planu zabudowania.

§ 24. (1) Plan sytuacyjny projektowanego zabudowania przewidziany w § 5 ust. (1) pkt. a) ma być wykonany na planie sytuacyjnym i wysokościowym stanu istniejącego, opisanym w § 21, i ma regulować w miarę potrzeby kwestie, wyszczególnione w art. 11.

(2) Na planie wymienionym w poprzednim ustępie należy oznaczyć:

a) linie regulacyjne, przewidziane w art. 11 pkt. a);
b) projektowaną szerokość arterii komunikacyjnych przewidzianych w planie, (odległość między liniami regulacyjnymi ulic i placów), oraz ich nazwy lub numery;
c) projektowane osie arterii komunikacyjnych, środki i promienie łuków tych osi;
d) projektowane linie zabudowania frontowe i tylne;
e) inne linie określające sposób zabudowania bloków i działek (wewnętrzne linie zabudowania);
f) nawiązanie graficzne lub cyfrowe linii regulacyjnych ulic do punk-

tów stałych, istniejących na terenie i oznaczonych na planie sytuacyjnym (§ 21), oraz odległości frontowych linii zabudowania od linii regulacyjnych ulic, a także odległości pomiędzy liniami, określającymi granice zabudowania liniami zabudowania frontowymi, tylnymi i wewnętrznymi;

g) inne dane, określające sposób zabudowania, graficznie i opisowo (art. 11 pkt. d);

h) numerację bloków budowlanych;

i) w razie potrzeby inne istotne szczegóły planu.

§ 25. (1) Poprzeczne przekroje arterii komunikacyjnych, przewidziane w § 5 ust. (1) pkt. b), mają czynić zadość przepisom § 18.

(2) Podłużne przekroje arterii komunikacyjnych, przewidziane w § 5 ust. (1) pkt. c) mają czynić zadość § 19.

VI. Szczegółowy plan zabudowania, sporządzony na podstawie prawomocnego planu ogólnego.

A. Części składowe programu planu zabudowania.

§ 26. Części składowe programu planu zabudowania, przewidziane w § 3 ust. (2) pkt. a), b), c) i d), należy wykonać zgodnie z §§ 21, 22 i 23, lecz tylko w zakresie, nie objętym przez ogólny plan zabudowania.

B. Części składowe planu zabudowania.

§ 27. Plan sytuacyjny projektowanego zabudowania, przewidziany w § 5 ust. (1) pkt. a) ma być wykonany zgodnie z prawomocnym planem zabudowania ogólnym i odtwarzać dane, zawarte w tym planie. Poza tym części składowe planu zabudowania należy wykonać zgodnie z §§ 24 i 25.

VII. Opis techniczny planu zabudowania.

§ 28. Opis techniczny planu zabudowania, przewidziany w § 5 ust. (2) pkt. b), ma przedstawiać:

a) opis założeń, przyjętych w planie zabudowania, wykaz przybliżonych powierzchni poszczególnych obszarów, przeznaczanych na różne cele i na różne strefy budowlane, dane dotyczące stosunku procentowego powierzchni tych obszarów i stref do powierzchni całego obszaru, objętego planem zabudowania, dane, dotyczące przewidywanej kolejności zabudowania tego obszaru oraz przewidywanej ilości mieszkańców i gęstości zaludnienia jego poszczególnych części;

b) uzasadnienie celowości założeń, przyjętych w planie;

c) dane, dotyczące przewidywanej kolejności realizacji urządzeń użyteczności publicznej;

d) orientacyjne dane co do sposobu sfinansowania realizacji urządzeń, o których mowa wyżej w punkcie c).

VIII. Znakowanie i forma planów.

§ 29. (1) Linie regulacyjne (art. 10 pkt. 1 i art. 11 pkt. a) i linie zabudowania (art. 11 pkt. b) i d) na planach sytuacyjnych projektowanego zabudowania (§ 5 ust. (1) lit. a) należy oznaczać cienką linią przerywaną o dowolnej barwie lub cienką linią ciągłą — cynobrem.

(2) Linii regulacyjnych i linii zabudowania, wspomnianych w ust. (1), nie należy oznaczać w tych miejscach planu, gdzie się te linie zlewają z liniami określającymi granice istniejących parcel, zabudowań i innych urządzeń.

§ 30. Powierzchnie, ograniczone liniami regulacyjnymi i oznaczające obszary, przeznaczone w ogólnym planie zabudowania na cele, wyszczególnione w art. 10 pkt. 1) lit. b, c, d, e, f, g, powierzchnie ograniczone liniami zabudowania i oznaczające obszary przeznaczane w szczegółowym pla-

nie zabudowania do zabudowania, wreszcie powierzchnie poza liniami zabudowania w blokach budowlanych — należy pokrywać przeźroczystymi farbami wodnymi (akwarelą) w różnych barwach i o różnym ich natężeniu.

§ 31. Dane zawarte w programie, planie zabudowania i opisie technicznym, oraz wszelkie zmiany wprowadzane w czasie sporządzania i zatwierdzania tego planu, mają być przedstawione dokładnie i wyraźnie w sposób wyczerpujący temat, umożliwiający niewątpliwie odróżnienie stanu istniejącego od projektowanych założeń, a także jednych projektowanych założeń od drugich.

§ 32. Wszystkie składowe części programu, planu zabudowania i opisu technicznego, należy wykonywać na trwałym papierze, trwałą techniką graficzną, a części składowe planu zabudowania (§ 5 ust. (1) naklejać na płótno lub na inny trwały materiał.

§ 33. (1) Formaty części opisowych i tablic statystycznych mają odpowiadać normom, przyjętym przez Polski Komitet Normalizacyjny.

(2) Plany sytuacyjne projektowanego zabudowania (§ 5 ust. (1) pkt. a) należy wykonywać na planach ujętych w formaty rysunku o wymiarach 500 mm x 625 mm, z marginesami od 10 do 107.5 mm od krótszej strony formatu i od 10 do 47 mm od strony dłuższej. Warunki te nie obowiązują wówczas, gdy plany sytuacyjne projektowanego zabudowania sporządza się na planach pomiarowych, wykonanych w formatach o innych wymiarach. 1 egzemplarz sytuacyjnego projektowanego zabudowania należy przedstawić w taki sposób, aby można było poszczególne części rysunku zestawiać bezpośrednio i aby w częściach formatów, nieprzeznaczonych do bezpośredniego zestawienia pozostawały wspomniane wyżej margines a.

(3) Plany sytuacyjne projektowanego zabudowania obejmujące nieznaczną część osiedla (§§ 24 i 27), można przedstawiać w złączonych ze sobą formatach o wymiarach 210 mm x 297 mm.

(4) Przekroje ulic należy przedstawiać w formatach określonych w ustępie poprzednim (3), albo — jeżeli na to pozwoli miejsce — bezpośrednio na planach sytuacyjnych opisanych w ust. (2) niniejszego paragrafu.

§ 34. (1) Wszystkie części składowe programu, planu zabudowania i opisu techniczego z wyjątkiem części wymienionych w § 3 ust. (1) pkt. c, d i e i ustęp (2) pkt. b, c i d należy przedstawiać do zatwierdzenia w 3 jednakowych egzemplarzach, z których 1 przeznaczony jest do przechowywania w aktach władzy zatwierdzającej plan (art. 33).

(2) Części składowe programu wymienione w § 3 ust. (1) pkt. c, d i e i ustęp (2) pkt. b, c, i d, można przedstawiać w jednym egzemplarzu.

(3) Programy, planów zabudowania i opisy techniczne należy przesyłać w tekach trwałego materiału, zaopatrzonych na zewnętrznej stronie nazwą miejscowości, której dotyczy plan zabudowania a na wewnętrznej wykaz zawartości teki.

IX. Adnotacje na planach.

§ 35 (1) Na wszystkich składowych częściach należy umieszczać adnotację stwierdzającą, że zostały one sporządzone przez organ do tego powołany (art. 21 lub 23).

(2) Na planach zabudowania ponadto należy umieszczać adnotacje wspomnianego wyżej organu, stwierdzające, że plany zabudowania nie są sprzeczne z planami istniejących lub projektowanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych lub zamierzeniami dotyczącymi tych urządzeń.

(3) Na planach sytuacyjnych i wysokościowych (§ 3 ust. (1) pkt. b i ust. (2) pkt. a, należy umieszczać adnotacje stwier-

dzające, że plany te zostały sporządzone przez organ rządowy lub biuro miernicze organu samorządowego lub przez mierniczego przysięgłego.

(4) Na wszystkich składowych częściach programu planu zabudowania i opisu technicznego należy uwidaczniać datę wykonania odnośnej części, podpis wykonawcy, pieczęć urzędu sporządzającego plan, podziałkę, objaśnienie przyjętych znaków i barw, a na planach sytuacyjnych ponadto — kierunek południka.

(5) Na wszystkich częściach składowych planu zabudowania (§ 5 ust. 1) należy umieszczać:

a) datę i treść uchwały organu stanowiącego (art. 29);
b) datę i treść decyzji zatwierdzającej art. 33).

(6) Adnotacje wspomniane w poprzednich 2 ustępach mają być podpisane w sposób właściwy przez odnośne władze.

X. Przepisy końcowe.

§ 36. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie ministra robót publicznych z dnia 23 kwietnia 1930 r. o sposobie opracowania planów zabudowania (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 362).

(3) W przypadkach gdy to przystąpienie do sporządzenia planów zabudowania zostało ogłoszone przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, plany te mogą być opracowane na podstawie przepisów dotychczasowych.

(4) Przepisy o sposobie wykonywania planów zabudowania sporządzane w związku z przebudową ustroju rolnego art. 21 pkt. c i art. 38 ustęp ostatni, będą wydane osobno.

Minister Spraw Wewnętrznych
Sławoj Składkowski.

Komunikaty

PROTOKÓŁ

Z POSIEDZENIA ZARZĄDU ZWIĄZKU STOWARZYSZENIA SAMODZIELNYCH BUDOWNICZYCH I KIEROWNIKÓW R. P.,

które odbyło się dnia 15-go stycznia 1937 r. o godzinie 16-tej w Krakowie, w lokalu Związku Budowniczych i Kierowników Budowy, przy ul. Straszewskiego 28 z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu;
2) Sprawozdanie Prezydium z dotychczasowej działalności;
3) Sprawy ogólne:
   a) projekt ustawy o załatwianiu zbiorowych zatargów pracy,
   b) nowelizacja rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 27. X. 1933 r. o Nadzwyczajnych Komisjach Rozjemczych,
   c) Ogólna Organizacja Świata Technicznego,
   d) audiencja u Prezesa Naczelnej Organizacji Świata Technicznego p. Wiceministra inż. Bobkowskiego,
   e) sprawa praw nabytych w związku z znowelizowaną ustawą budowlaną.
4) Wolne wnioski.

Obecni: pp. Prezes inż. Widuch, inż. Turzański, inż. Kleinberger, arch. Słupecki, arch. Smykla, arch. Stupnicki, bud. Kutschera, bud. Jastrzembski, arch. Bigosz., inż. Gliński, bud. Stendig, arch. Grzybowski i dyr. Kuntze.

Ad 1) Od odczytania protokołu z ostatniego posiedzenia odstąpiono, gdyż otrzymali wszyscy protokół.

Ad 2) Sprawozdanie Prezydium z dotychczasowej działalności składa dyr. Kuntze.

W ostatnich czasach Prezydium poruszyło trzy sprawy u czynników miarodajnych. Pierwsza sprawa dotyczyła znowelizowanej ustawy budowlanej. Art. 358 znowelizowanej ustawy budowlanej przekreślił nabyte prawa budowni-

czych w art. 369. Chodzi o to, czy nie da się przeprowadzić jakiejś zmiany, względnie czy nie dałoby się uznać nabytych praw przez t. zw. koncesjonowanych budowniczych. W tej sprawie odbyło się we Lwowie w dniu 11 grudnia 1936 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Związku Zawodowego Architektów i Budowniczych, na którym to zgromadzeniu jednogłośnie wyrażono żal, że znowelizowana ustawa budowlana nie uszanowała nabytych praw budowniczych i domagano się poczynienia energicznych kroków u czynników miarodajnych, celem przywrócenia budowniczym dawnych ich praw. Akcja ta niestety nie ma widoków najmniejszego powodzenia z tego powodu, że żądania lwowskich budowniczych mogłyby być przeprowadzone nie przez memoriały, lecz tylko w drodze powtórnej zmiany ustawy, która to zmiana, wobec niedawnej przed kilku miesiącami przeprowadzonej, jest na razie nie do pomyślenia. Złagodzenie tej znowelizowanej ustawy może nastąpić ew. tylko w tym wypadku, gdy określenie co to są „skomplikowane konstrukcje żelazne" z art. 358 ust. 2 i art. 364 ust. 1, będzie jak najszczuplej ujęte. Taką też odpowiedź otrzymała delegacja naszego Związku od p. naczelnika Szymkiewicza w Min. Spr. Wewn. Zresztą tę sprawę będziemy jeszcze omawiali pod punktem 3 porządku dziennego.

Drugą sprawą, którą poruszyło Prezydium było rozporządzenie Min. Spr. Wewn. z dnia 21. X. 1936 r. o zasięganiu opinii w sprawach odpowiedzialności osób, uprawnionych do kierowania robotami budowlanymi i do sporządzania projektów tych robót. Wobec tego, że § 1 ust. 2 c wyż. cytowanego rozporządzenia przyznaje Naczelnej Organizacji Stowarzyszeń Techników R. P. prawo opiniowania o budowniczych, wniósł nasz Związek do Min. Spr. Wewnętrz. umotywowany memoriał, w którym domagał się zmiany tego rozporządzenia w tym kierunku, żeby to opiniowanie zostało przyznane naszemu Związkowi Stowarzyszeń Samodzielnych Budowniczych i Kierowników Budowy R. P. W tej sprawie delegacja naszego Związku była w Warszawie na audiencji w Min. Spr. Wewn. u pp. naczelników wydziału Szymkiewicza i Kuncewicza, którzy uznali wywody nasze za słuszne i przyrzekli swoje poparcie, celem przychylnego załatwienia naszego postulatu.

Trzecią sprawą, którą Prezydium nasze poruszyło w Warszawie, to jest sprawa organizowania się Świata Technicznego. Dotychczas istniejące 2 grupy techniczne jedna pod przewodnictwem Pana Wiceministra Bobkowskiego druga pod kierownictwem Pana Ministra Kühna zlały się obecnie w jedną całość pod przewodnictwem Pana Wiceministra inż. Bobkowskiego i ma być obecnie zorganizowanie tego Świata Technicznego zrealizowane. Ponieważ budowniczowie w tej nowej organizacji Świata Technicznego mieliby być umieszczeni razem z technikami, przeto Związek nasz poczynił starania, by budowniczowie mogli stanowić samodzielną jednostkę w zespole Świata Technicznego. W tym celu wygotował Związek nasz memoriał do Naczelnej Organizacji Inżynierskiej, który to memoriał wręczy delegacja osobiście P. Wiceministrowi inż. Bobkowskiemu, wyjaśniając mu równocześnie powody, które skłoniły budowniczych do zajęcia tego stanowiska.

Ad 3 c—d). Nawiązując do ostatniej sprawy przedstawia dyr. Kuntze projekt memoriału, który ma być wręczony Panu Wiceministrowi inż. Bobkowskiemu, jak również omawia sprawę ew. audiencji u P. Wiceministra inż. Bobkowskiego, która by się miała odbyć w dniu 17-go stycznia 1937 r. w Katowicach, z okazji posiedzenia Głównej Rady Naczelnej Organizacji Inżynierskiej. Nad referatem p. dyr. Kuntzego rozwinęła się dyskusja, w której uchwalono zredagować odpowiedni memoriał i wręczyć go na audiencji u p. Wiceministra inż. Bobkowskiego i przy tej sposobności obszerniej przedstawić mu stanowisko budowniczych odnośnie co do wejścia, jako osobna grupa w skład Naczelnej Organizacji Świata Technicznego.

Ad 3 e). Odnośnie do sprawy praw nabytych w Związku z znowelizowaną ustawą budowlaną szczególnie o ile chodzi o art. 358 ust. 2 i art. 369 zaznaczył Prezes arch. Stupnicki, że cała akcja naszego Związku winna być skierowana teraz w kierunku uzyskania jak najlepszej wykładni art. 358 ust. 2 i art. 364 ust. 1 znowelizowanej ustawy budowlanej, a mianowicie co to są skomplikowane konstrukcje żelazne i inne. Równocześnie zawiadamia Prezes arch. Stupnicki, że w „Biuletynie" Naczelnej Organizacji Inżynierskiej Nr. 5. z 22 grudnia 1936 r. pkt. 4 podane jest, co należy uważać za skomplikowane konstrukcje żelazne. Odnośnie do tej sprawy winne wszystkie Stowarzyszenia Budowniczych zająć odpowiednie stanowisko i

w ogóle wypowiedzieć się .Uchwalono odnieść się pisemnie do wszystkich Stowarzyszeń Budowniczych celem uzyskania odpowiedzi, co należy uważać za „skomplikowane konstrukcje".

Ad 3 a—b). Odnośnie do projektu ustawy o załatwieniu zbiorowych zatargów pracy, który to projekt został wniesiony obecnie do Sejmu, referuje sprawę dyr. Kuntze. Po wyjaśnieniach Prezes arch. Stupnickiego i bud. Kutschery uchwalono zająć zasadniczo stanowisko odmowne i uzasadnić to, przyczym stwierdzono, że nastawienie tej sprawy jest wybitnie przeciw pracodawcom.

Ad 4). W wolnych wnioskach Prezes wspomina o Walnym Zgromadzeniu naszego Związku. Chodzi o to, by już teraz zacząć przygotowywać się do tego Walnego Zgromadzenia i wskazane by było, żeby przedtem Stowarzyszenia odbyły swe Walne Zgromadzenia. Ustalono termin Walnego Zgromadzenia naszego Związku na dzień 4-go kwietnia 1937 r. to jest w niedzielę o godz. 11-tej rano w Krakowie w lokalu Związku Budowniczych i Kierowników Budowy przy ul. Straszewskiego 28, a posiedzenie Zarządu o godz. pół do 10-tej rano tego samego dnia i w tym samym miejscu.

Ponieważ dalszych wniosków nie było, zamknął Prezes posiedzenie.

Z poważaniem

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ SAMODZIELN. BUDOWNICZYCH I KIEROWNIKÓW BUDOWY R. P.

(-) Inż. J. Widuch Prezes.

SPRAWY UPRAWNIEŃ.

Wyciąg z protokołu obrad Zarządu Związku zawodowego architektów i budowniczych we Lwowie, ul. Ossolińskich 11 — z dnia 14 stycznia 1937:

Sprawa rozp. Min. Spr. Wewn. z 26. 9. 1936 r. o zasięganiu opinii w sprawach odpowiedzialności osób uprawnionych do kierowania robotami budowl. i do sporządzania projektów tych robót, wydanego na podstawie art. 402, ust. 3 rozp. Prez. R. P. z 16. 2. 1928 r. o prawie budowlanym i zabud. osiedli, dz. u. 23, poz. 202, w brzmieniu ustalonym ustawą z 14. 7. 1930 r. dz. U. R. P. 56, poz. 405.

Jak wiadomo (ob. „BUDOWNICZY", zesz. 11—12/36, str. 12), powołał Min. Spraw Wewn. do tego opiniowania — co do osób, nie posiadających wyższego wykształcenia technicznego — Naczelną Organizację Stowarzyszeń Techników R. P. z pominięciem naszej naczelnej organizacji. W ten sposób miałby opiniować młodszy starszego.

Sprawa obrony praw nabytych przed wejściem w życie rozp. Prez. R. P. z 16. 2. 1928, o prawie budowlanym — praw w art. 369 tegoż rozp. wyraźnie uznanych i przy rejestracji tych uprawnień na podstawie konkretnych koncesji uprawnionych w r. 1933 przez Lwowski Urząd Wojewódzki szczegółowo stwierdzonych.

Z dnia 22 lipca 1936 r. wszedł jak wiadomo, w życie — znowelizowany art. 358 pr. bud. z r. 1928 o następującej treści: „Roboty, dotyczące budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazobetonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozp. Min. Spraw Wewn. powinny być wykonywane pod nadzorem kierownika architektonicznego, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 361 i kierownika robót konstrukcyjnych, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 362 albo uprawnienie do kierowania robotami konstrukcyjnymi, uzyskane na podstawie art. 361, ust. 2 i t. d. Osoby posiadające uprawnienie do kierowania robotami budowlanymi **z mocy art. 369** lub 370 mogą być kierownikami architektonicznymi lub kierownikami robót konstrukcyjnych, gdy wykażą się wyższym wykształceniem technicznym zakończonym przepisanymi egzaminami, nabytym w uczelniach odpowiadających uczelniom określonym odpowiednio w art. 361 lub 362". Tu jest wyraźne ograniczenie naszych nabytych praw, gdyż art. 369 dawał nam **pełne uprawnienia.**

Możliwe są dwie drogi obrony a mianowicie droga do Najw. Tryb. Admin. i zwycz. do władz administracyjnych memoriałem do czynników miarodajnych. Obydwie drogi są dobre. Zarząd uchwalił więc podążać do celu obydwoma energicznie do zupełnego uchylenia powyżej powołanego przepisu i do przywrócenia nam pełni nabytych uprawnień na zasadzie art. 369 i 370.

Równocześnie czuwać będzie organizacja nasza nad tym, by wspomniane wyżej określenie robót wyjątkowych (j. w.) było dla nas jak najkorzystniejsze i odpowiadało naszym studiom i składanym egzaminom.

Zarząd nasz uznał za wskazane zgodzić się na uznanie wyjątkowości dla robót takich, jak

n. p. budynki o szkielecie stalowym lub żelbetowym, budynki zawierające ustroje ramowe, budynki, wymagające sztucznego fundamentowania (na palach, studniach, kesonach, wzmocnionych gruntach i t. p.), budynki wyższe ponad 6 normalnych kondygnacyj, budynki częściowo lub w całości zagłębione w gruncie na głębokości ponad 4 m., budynki, których stosunek wysokości do najmniejszego wymiaru w rzucie poziomym jest większy od 5, budynki, w których postawione są specjalne wymagania co do izolacji dźwiękowej lub wymagające obliczenia pogłosu. Przeciwnym jest jednak zarząd nasz przyznaniu wyjątkowości robotom takim, jak np. budynkom, w których obciążenie użytkowe części lub wszystkich stropów przekracza 500 kg—m² lub budynkom o specjalnym przeznaczeniu, jak n. p. chłodnie, elewatory, wielopiętrowe garaże, a szczególnie i przede wszystkim schrony przeciwlotnicze.

Każda ze spraw jak powyższe ma znaczenie nie tylko indywidualne ale i zasadnicze o tyle, że nie można pozostawiać nas poza obrębem powołanych do opiniowania, wszystko dziś „idzie" do opiniowania, nie można dopuszczać do decydowania o nas — bez nas. Pozostajemy więc stale w kontakcie z pokrewnymi zawodami i organizacjami, szczególnie starannie obserwujemy rozwój zabiegów około organizacji świata technicznego, dążymy do zdobycia należnego nam miejsca w tej organizacji przez kreowanie „kół budowniczych" przy właściwych izbach inżynierskich i apelujemy do Ogółu Kolegów naszego zawodu o zrozumieniu i poparcie a w szczególności kolegów z uprawnieniami nowymi, o których w pierwszej mierze chodzi.

Zarząd Związku zawodowego architektów i budowniczych we Lwowie:

Inż. Arch. **Józef Thorn**, sekretarz. **Piotr Tarnawiecki**, prezes.

Wiadomości różne

KARTEL CEMENTOWY WZNOWIONY.

W ostatnich dniach zwyżkował cały szereg artykułów przemysłowych.

W związku z tym odbyło się posiedzenie komisji cen przemysłowych w Min. przemysłu i handlu, gdzie podano ostatnie podwyżki szczegółowej analizie. Komisja stanęła na stanowisku, że należy niezwłocznie wykorzystać wszelkie uprawnienia, jakie przysługują władzom w razie nieuzasadnionej lub szkodliwej dla interesów publicznych zwyżki cen artykułów skartelizowanych.

Ustawa kartelowa upoważnia ministra przemysłu i handlu do natychmiastowego rozwiązywania karteli bez uprzedniego wyroku sądu kartelowego.

Jak prasa donosi, został ostatnio znów utworzony kartel w przemyśle cementowym. Wprawdzie twierdzą zainteresowani, że jest to tylko umowa konwencyjna między niektórymi fabrykami cementu, — ale umowa ta ma za cel „ustalenie" (czytaj podwyżkę) ceny cementu, który też ustalono na zł. 3.70. Wiemy wszyscy, jaka to znaczna podwyżka.

Drugim celem „umowy" jest przydział kontyngentów. Mamy nadzieję, że komisja — o której na wstępie wspominaliśmy i tę tak, dla przemysłu budowlanego zabójczą sprawę na tapet swych obrad weźmie.

PODZIAŁ KREDYTÓW NA BUDOWĘ OSIEDLI ROBOTNICZYCH.

Ustalono plan podziału kredytów Towarzystwa Osiedli Robotniczych na rok 1937.

Na wykończenie rozpoczętych w 1936 r. budowli w Warszawie, Łodzi i Radomiu T. O. R. przeznacza 1,125.000 zł.

Na budowę nowych osiedli robotniczych w Warszawie 2,100.000 zł., w Łodzi 850.000 zł., w Gdyni 1,000.000 zł., w Radomiu 300.000 zł., na Śląsku 750.000 zł., w Mościcach 100.000 zł., w Tarnowie 125.000, w Krakowie 300.000 zł., w Janowej Dolinie 250.000 zł., (a Lwów?), przy tartakach lasów państwowych 250.000 zł.

Osiedla dla kolejarzy 500.000 zł. i osiedli przy nowopowstałych ośrodkach przemysłowych 3,000.000 zł., co czyni razem 10,650.000 zł. Kredyty T. O. R. przeznaczone są na budowę najmniejszych mieszkań półtoraizbowych, zaopatrzonych we wszystkie nowoczesne urządzenia wielkomiejskie, w których komorne wynosi przeciętnie 20 zł. miesięcznie.

URLOPY ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH.

Nr. 42 „Bauwelt" podaje bardzo ciekawe rozwiązanie urzeczywistnienia robotnikom budowlanym urlopów. Według przepisów miał robotnik prawo do płatnego urlopu po przepracowaniu pewnego okresu czasu u jednego pracodawcy. W praktyce jednak nie zdarza się prawie, by praca u jednego pracodawcy trwała tak długo, jak to przepisy dla uzyskania urlopu normują — gdyż z powodu sezonowego charakteru przemysłu budowlanego wynika niemożliwość prawie nieprzerwanej pracy przez przepisaną długość.

Wobec powyższego wydano nowe przepisy, które normują tę sprawę następująco:

Wedle norm ma zatrudniony robotnik w przemyśle budowlanym następujące prawo do urlopów:

po 32 tygodniach pracy 4 dni
po 48 tygodniach pracy 6 dni
po 96 tygodniach pracy 12 dni

i t. d. z tym, że zupełnie obojętnym jest, czy praca ta trwała w jednym ciągu, czy z przerwami — i czy w jednym, czy w różnych przedsiębiorstwach. Dla pokrycia kosztów obowiązany jest każdy pracodawca co tydzień wklejać do książeczki urlopowej pracownika specjalne znaczki urlopowe o wartości nominalnej 2 proc. tygodniowego zarobku. Stawka ta nie jest jednolita. Gdy robotnik ma już odpowiednią ilość wklejonych znaczków w książeczce, zgłasza u pracodawcy, u którego w danym czasie jest zajętym — i po otrzymaniu odpowiedniego zaświadczenia, otrzymuje wypłacone w gotówce przez urząd pocztowy równowartość wklejonych znaczków — jako wynagrodzenie za okres urlopu.

JAK ZWALCZAĆ FUSZERKĘ?

Umowy zbiorowe, zawierane w Szwajcarii w roku 1936 zawierały często klauzulę zwalczającą wykonywanie robót budowlanych przez osoby niepowołane lub nieuprawnione. — Związki zawodowe robotników przyjmują gwarancję, że żaden z ich członków nie przyjmie roboty u nieuprawnionych majstrów, u poszczególnych właścicieli domów, lub prywatnych budujących. Pracownik nie stosujący się do tego zostaje wykreślony ze związku i traci możliwość wykonywania pracy w swoim zawodzie, gdyż związki są tam silnie zorganizowane. — Bezrobotny traci w takim wypadku prawo korzystania z zasiłków. Bezrobotny w razie otrzymania propozycji wykonania jakiejś pracy budowlanej, winien się zgłosić do odpowiedniego uprawnionego mistrza, który natomiast w tym wypadku na cały czas trwania tej roboty zobowiązany jest wspomnianego robotnika zatrudnić.

DOMY UMEBLOWANE.

W Ameryce zaczynają budować domy czynszowe z wbudowanymi meblami w poszczególnych mieszkaniach. Lokator wprowadzający się otrzymuje mieszkanie, które poza wbudowaną jak do dziś — łazienką, kuchnią z kredensem — spiżarką z półkami — zainstalowanym ogrzewaniem, radiem ma również szafy, łóżka, względnie tapczany — kredensy, komody, lampy i t. p. — tak, że lokator tylko część swoich osobistych przedmiotów umieszcza. Stanowić to ma znaczną ulgę w urządzeniu się i zagospodarowywaniu. Nie wiemy czy w naszych konserwatywnych stosunkach dałoby się to wprowadzić?

JAKIE STRATY POWODUJĄ WYPADKI PRZY PRACY?

Niemiecki Zakład Ubezpieczeń od Wypadków przy pracy i chorób zawodowych podaje, z okazji 50-lecia swej działalności, interesujące cyfry strat, spowodowanych w Niemczech przez wypadki przy pracy. Codziennie ginie 16 robotników wskutek wypadków przy pracy, rocznie zaś 100.000 osób ulega cięższym wypadkom przy pracy, powodującym niezdolność do pracy. Koszta leczenia i rent dla ofiar wypadków, oraz wdów i sierót wynoszą rocznie 300 milionów Mk.

Nie mniejsze stosunkowo straty ponosi polski przemysł i społeczeństwo wskutek wypadków przy pracy. Rocznie ginie u nas 1.050 ludzi wskutek wypadków przy pracy, gospodarstwo zaś społeczne traci ogółem około 250 milionów złotych rocznie.

Cyfry te najlepiej ilustrują znaczenie akcji bezpieczeństwa i higieny pracy w przemyśle.

†

Inż. Kazimierz Teodorowicz

architekt i koncesjonowany budowniczy, emerytowany doradca techniczny Fundacji Skarbkowskiej. Długoletni członek Zarządu Zawodowego Związku architektów i budowniczych we Lwowie

zmarł dnia 16 lutego 1937 r. zaopatrzony św. Sakramentami, przeżywszy lat 65.

Cześć Jego pamięci!

CENNIK

materiałów budowlanych z dnia 15-go stycznia 1937.

Średnie ceny targowe (orjentacyjne).

OBJAŚNIENIA: (o ile są podane osobno przy odnośnym artykule). Ceny podane są loco skład. Ceny liczone wraz z dostawą na budowę = n. b. Ceny liczone loco stacja załadowcza = I. st. z. Wagon liczony = 10.000 kg.

Poz.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	CEŃA Katowice na składzie lub wag		Lwów	
			— do —			
1	Cegła	1000 szt.				
2	„ zwyczajna palona .	„	32.—	37.—	nb	56.—
3	„ ostro palona . . .	„	38.—	49.—		
4	„ sort oblicówka . .	„	70.—	85.—		
5	„ twardo palona . . wytrz. ciśn. . . . 250 kg/cm. . . .	„	48.—	53.—		
6	„ pustakowa . . .	„	40.—	45.—	nb	60.—
10	„ pustakowa porow. .	„	50.—	60.—		
11	Sufit. 25x15x10 (Klein)	„	75.—	85.—		
	„ 25x33x15 (Akerman)	„	240.—	260.—		
12	„ 27x21x13 (Record)	„	145.—	160.—		
	„ 27x21x17 „	„	220.—	230.—		
13	Cegła szamot. kraj. 32/33 SK	1000 szt.	300.—			
14	Piasek rzeczny . . n. b.	„	6.50			
15	„ kopalny	1 m³	4.—	4.50		3.50
16	Żwir rzeczny	1 tona	4.70	5.70	1 m³	15.—
17	„ tłuczony	1 m³				8.—
18	Żużel wysokopiec. łam.					
	a) podkład	1 tona	5.40			
	b) szuter	„	5.95			
	c) grysik	„	5.50			
	d) piasek żużlowy . .	„	5.—			
19	Wapno palone zależnie od jakości	1000 kg.	16.—	20.—		28.—
24	Wapno palone . . n. b.	wagon				270.—
25	„ gaszone . . n. b.	1 m³	15.—	16.—		18.—
26	Gips murarski we work.	100kg.	5.25			4.40
27	„ sztukator					
28	„ a) harceński . . .	„	14.—	17.—		
29	„ b) alabaster kraj. .	„				
30	Cement w work. . n. b.	„	4.40		50 kg.	2.80
31	Maty trzcinowe . . .	1 m²	0.10	0.11		0.08
32	Gwoździe sufit. 25x25	1 kg.	0.80			1.10
33	Drut do trzcin. żarzony	„	0.48			0.70
34	„ żelazny 5 i 6 mm.					
	„ w kręgach nieżarz.	100kg.	0.48			33.—
35	Płytki kamionk. . . .	1 m²	16.50	19.—		
36	„ terrazowe	„			8.—	9.—
37	„ okładzinowe glaz. .	„	13.—	17.—	13.—	16.—
38	Dreny (sączki) 2 cal. .	1000 szt.	45.—	60.—		
39	„ „ 3 „ . .	„	90.—	100.—		
40	„ „ 4 „ . .	„	140.—	180.—		
41	Rury kamionk. 100 mm.	1 m. b.	5.10			8.45
42	„ „ 150 „ .	„	7.50			12.70
43	„ „ 200 „ .	„	10.75			17.85
44	Zaprawa fasad szlachetna	100kg.	6.70	11.—	—	7 —
45	Felsytyn		7.50	10.—	8.—	10.—
46	Asfaltowa papa izolac.	1 m²	1.10			0.90
47	Rury bet. (/) 15 cm. n. b.	1 m. b.	1.75			1.15
48	„ „ „ 20 „ „ „	„	2.25			1.90
49	„ „ „ 30 „ „ „	„	3.30			2.80
50	„ „ „ 40 „ „ „	„				4.10
51	„ żel. lane asfaltow.	1 kg.	0.35			
52	„ ołowiane	„	1.25			
	Do robót ciesielskich					
	Belki sosn. ciosane . .	1 m³				
54	„ „ do —6 m. dł.	„	72.—	80.—		45.—
55	„ „ — 7—8 „ „	„				53.—
56	„ „ — 9—12 „ „		1 m³			55.—

Poz.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	CEŃA Katowice na składzie lub wag		Lwów	
57	Kantówka sosn. . . .	1 m³	70.—	75.—	42.—	45.—
57	Deski podł. na pióro i wpust 5/4	1 m³	85.—	95.—	m²	2.60
58	Deski sos. 19—26 mm.	„	50.—	55.—		56.—
59	„ „ bud. 33—80 „	„	65.—	72.—		58.—
60	„ „ stolarskie I i II kl.	„			95.—	110.—
61	Deski smerek. obrzyn. I i II kl.	„				95.—
62	Deszczułki dębowe I kl.	„		8.—		7.—
63	„ parkiet. II „	„		7.—		6.—
64	„ „ III „	„				5.—
	Żelazo i okucie					
65	Żelazo do bet. okrągłe .	100kg.				
	wkręg.	„	+ dopł.			28.—
68	„ profil. cena zas		310.—			33.—
	do Nr. 24 skład. . .	1 tona	285.—			
69	Ponad Nr. 24 skład. . .	„	335.—			
70	Walcówka w wiązkach cena zas.	„				
71	Bednarka	„		335.—	50.—	55.—
72	Gwoździe	100kg.	50.—	70.—		
	Do robót zduńskich					
73	Kafle kolor kraj. jasne	1 szt.	0.55	0.85	0.65	0.80
75	„ „ „ kuch.	„	0.75	0.85		0.70
76	„ I kl. białe polerow.	„	0.75	0.85		
77	„ szmelcowe . . .	„				
78	Kwadratele	„	0.33			
79	Narożniki	„	0.98	115/135		
80	Cegła szamot. kraj. . .	1000 szt.		300.—	0.12	0.14
81	Drzwiczki hermet. palen.	„				
	„ żelazne . .	garnitur				6.—
83	„ niklowane .	„				11.—
84	1 ruszt. lany	„				0.80
85	Płyty kuchenne . . .				1 kg.	0.45
86	Pieczarnik zwykły . .					9.—
87	„ lepszy . . .	1 szt.				11.—
88	Kociołek z blachy z frontem miedzianym . . .					7.50
89	Futerał	„				6.—
91	Opaski kuchenne kute .	„				9—15
92	Lufcik kuchenny . . .	„				0.50—1.50
93	Rura dymowa z kolan. .	„				3.50
94	Wentylator żaluzjowy .	15/15				2.50
95	„ „	15/30				3.25
96	Garnitur paleniskowy					7.50
98	1 wycior komin pojed. .	„				1.50—2.30
99	„ „ „ podw. .	„				2.—2.50
	Do robót szklarskich					
101	Szyby do 2 mm. 4/4 III .	1 m²	2.80	3.—		3.30
102	„ „ 3 „	„	6.—			7—9
103	„ „ 4 „	„				11.—
104	Ornamentowe	„				10.—
106	Prążkowane 6 mm . . (wraz oszkleniem świetlni dachowych. W żelazie itp. osobna dopłata)					

Ceny Katowickie podawane na podstawie cennika zatwierdzonego przez Izbę Handl. Przem. w Katowicach.

Poz.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Cena: Katowice na składzie lub wag		Cena: Lwów
	Materjały dekarskie				
108	Blacha pocynkowana				
	i lakierowana	1 kg.		0.82	0.74
109	„ cynkowa . .		0.82		
110	Papa Nr. 200	7 m²	2.75	2.85	
111	„ „ 150	„	3.15	3.25	10 m² 4.50
112	„ „ 125	„			„ „ 6.65
113	„ „ 100	„	4.15	4.30	„ „ 7.25
114	„ „ 80	„	4.95	5.25	„ „ 8.60
115	Dachówka karpiówka I				
	kl.	1000 szt.	100.—		100.—
116	„ kliny . . .	1 szt.	0.17	0.20	
	„ felców. . .	„			
117	Gąsior dachówk. masz.	„		1.—	
118	Gwoździe papowe . .	1 kg.		0.90	
119	Dachówka cement. 22				
	szt. na 1 m²	1000 szt.	130.—	135.—	
121	Gąsior cementowy . .	1 szt.		0.90	
	Materjały różne				
122	Smoła gaz. preparow. .	100kg.	18.—	21.—	
123	Asfalt kraj. (sztuczny) .	„	18.50	20.—	
124	Gudron krajowy . . .	„	19.—	21.—	
125	Lepnik krajowy . . .	„	20.—	21.—	24.—
126	Karbolineum	„	30.—		
127	Kit do papy	100kg.	40.—	45.—	
128	„ „ rur i muf . . .	„	19.—	21.—	
129	Kreda szlamowa . . .	„	6.50		0.06
130	Klej stolarski	„	1.50		
131	Wodochron	100kg.			120.—
132	„ D.	„			100.—
133	Szczelnit	„			340.—
134	„ PS.	„			260.—
135	Solomit 5 cm loco wagon	1 m²			
136	fabr.		3.—		
	Solomit 3.50 cm		2.25		
	Materjały brukarskie				
137	Kostka duża I. kl. . .	1 tona	30.—	32.—	
138	„ „ II. kl. . .		24.—	28.—	
139	„ szarogłazowa 12x				
	12x12	„	33.—	39.—	
140	„ mała łupana . .			27.—	
141	Kamień łamany brukowy	„	15.—	20.—	
142	Szuter szarogłazowy .	„		5.—	
143	Grysik	„		4.75	
144	Podkład	„		3.50	
145	Płyty chodn. 30/30x5 .	1 m²		4.50	
146	Krawężnik 25/25 Kat. .	1 m. b.		12.—	
147	„ Rixdorf . .	„		6.40	
148	„ Król. Hut. .	„		12.—	

Szybkie kopjowanie planów.

NIECH KAŻDY CZŁONEK STOWARZYSZENIA MA ZA SWÓJ OBOWIĄZEK ZJEDNAĆ TYLKO JEDNEGO NOWEGO CZŁONKA DLA ZWIĄZKU !

CENY OGŁOSZEŃ

1 stronica . . . . . . 200.— zł.
½ „ . . . . . . 100.— „
¼ „ . . . . . . 50.— „
1/8 „ . . . . . . 25.— „

W abonamencie odpowiedni rabat. Za miejsca zamawiane dopłat 25%. Nie przyjmujemy odpowiedzialności za zniszczenie klisz.

Omyłki, które nie zmieniają treści ogłoszenia, nie zobowiązują Administrację do powtórzania.

NAKŁADEM ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ SAMODZIELNYCH BUDOWNICZYCH I KIEROWNIKÓW BUDOWY RZPLT. POLSKIEJ Z. Z. W KATOWICACH

REDAKCJA BUDOWNICZEGO
Inż. archit. JÓZEF THORN
Lwów, ul. Sykstuska 38 ——————— Telefon 205-43

Odbito w Nowej Drukarni Lwowskiej, Lwów, Akademicka 16 — Tel. 217-98

POLSKI KOMITET NORMALIZACYJNY.

Polski Komitet Normalizacyjny przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych, iż ukazały się między innymi z druku, uchwalone przez plenarne posiedzenie Komitetu w dniu 9 grudnia 1936 r.

Polskie Normy.

B U D O W N I C T W O.

Materiały wiążące.

B—240 Wapno niegaszone do celów budowlanych.

Drewno i wyroby z drewna.

B—411 Słupy teletechniczne drewniane (2 arkusze).

B—440 Drewno tarte i ciosane. Wymiary.

Normy powyższe są do nabycia w Biurze Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (Warszawa, Elektoralna 2).

W ORGANIZACJI — SIŁA !
KOLEDZY BUDOWNICZOWIE !

JEŚLI CHCECIE SKUTECZNIE WALCZYĆ O WASZE UPRAWNIENIA. JEŚLI CHCECIE, BY WAM WASZYCH PRAW NABYTYCH i WAM NALEŻNYCH NIE UKRACANO — WPISUJCIE SIĘ DO S T O W A R Z Y S Z E Ń B U D O W N I C Z Y C H !

CZŁONKOWIE ZRZESZEŃ POWOŁUJĄ SIĘ PRZY ZAMÓWIENIACH NA O G Ł O S Z E N I E W „B U D O W N I C Z Y M"!

„METALOTECHNIKA"

FRANCISZEK BEAUVALE

Lwów, Kochanowskiego 72. Tel. 230-47
Wytwórnia o k u ć budowlanych

do drzwi i okien: Klamki, rękojeście, wzierniki, zawiasy, zatrzaski itp. mosiężne alpakowe. Nowoczesne modele.

A R C H I T E K T

JÓZEF KOZIEŁ

Rządowo uprawniony budowniczy
BIELSKO UL. MATEJKI L. 8.
TEL. 1192-3692

Projektuje i wykonuje WSZELKIE ROBOTY BUDOWLANE po cenach konkurencyjnych ——————

Robert Streit

FABRYKA PAPY DACHOWEJ
Skład Materjałów Budowlanych

Biura i magazyn: Katowice, ul. Mickiewicza 19, Tel. 345-57/58

Fabryka: Katowice III. ul. Marcina 8, Tel. 301-60

P o l e c a :

Papy dachowe i izolacyjne wszelkiego rodzaju. Smołę, pak, lepnik, asfalt, gudron, karbolineum oraz specjalne środki izolacyjne.

Cement, piasek, żwir, gips, wapno, trzcinę sufitową, dachówki terrabonę, lekkie płyty budowlane, rury kamionkowe i cementowe, płyty ścienne i posadzkowe, licówki glazurowane, wszelkie materjały do teraca i ksylolitu.

Kafle piecowe z wszelkiemi przynależytościami, płyty i cegły szamotowe. Wykonanie specjalnych robót budowlanych Okładziny ścienne i posadzkowe, roboty asfaltowe i izolacyjne.

PRZEDSIĘBIORSTWO - -
INŻYNIERYJNO-
BUDOWLANE

W. Klarner i E. Gruszczyński

INŻYNIEROWIE

KATOWICE
LIGONIA 21.

Roboty inżynierskie. — —
Roboty budowlane. — —
Wykonywanie projektów. - -